

Meie 01.04.2026 nr 4-3/1-1

Märgukiri

Rahapesu Andmepüroo teavitab sektori
tagasisidearuannete avalikustamise kohta

Avaldasime Rahapesu Andmepüroo (edaspidi RAB) veebilehel [sektori tagasisidearuanded 2025. aasta kohta](#), millega palume kohustatud isikutel tutvuda. Tagasisidearuannetes anname ülevaate sektori riskipildist, turuosalistest, saadetud teadetest ning nende kvaliteedist. Tagasisidearuanded sisaldavad ka RAB-i soovitusi tulevikuks turuosalistele teatamiskohustuse täitmisel.

RAB sai 2025. aastal turuosalistelt samas suurusjärgus teateid nagu 2024. aastal. Ülekaalukalt kõige rohkem saatsid teateid krediitdiasutused, nende osakaal moodustas kõigist saadetud teadetest enam kui 40%. Ka teadete kasutatavus oli krediitdiasutustel kõrgem kui teistel sektoritel. Finantseerimisasutuste teadete arv kasvas märgatavalt võrreldes 2024. aastaga ja tervitatava arenguna tõusis kahtluspõhiste teadete osakaal. Siiski tuli kasv üksikute turuosaliste arvelt. Neli suurimat finantseerimisasutusest teatajat saatsid enam kui 75% teadetest ning mitmed suure käibe ja olulise turuosaga, samuti mitmete alamsektorite (tarbijakrediidi, liisingute, ärialaenude pakkujad, makseasutused) teenusepakkujad saatsid vähe teateid või ei teatanudki. Madal oli teatajate osakaal ka väärismetallide ja -kividega kauplejate (teateid saatis 88-st tegevusloaga turuosalisest 2), äriühingute teenuse pakkujate (teateid saatis 232-st turuosalisest 14) ja mitmete teiste professionaalide valdkonna tegevusalade seas (raamatupidamisteenuse pakkujad, advokaadid, kohtutäituriid), kus teateid saatsid vaid üksikud turuosalised. 2025. aastal ei laekunud ühtki teadet kinnisvaravahendajatelt, pankrotihalduritelt ega finants- ja maksunõustajatelt.

Suurimaks probleemiks kõikide kohustatud isikute sektorite puhul on see, et **teatajad ei suuda tuvastada rahapesukahtlusega seotud olukordasid õigeaegselt**, sealhulgas juhtudel, kui vara on veel kontol ning sellele oleks võimalik seada piiranguid. Palju teatatakse olukordadest, mida teatajal on lihtne tuvastada, näiteks kelmustest (kannatanu olemas), kliendisuhete mitteloomisest või lõpetamisest, sularahalävendit ületavatest tehingutest. Rahapesukahtluse lahti selgitamine teadetes võiks olla põhjalikum.

Teadete kvaliteet oluliselt ei muutunud. Keskmisest kõrgema teadete kvaliteediga paistavad silma krediitdiasutused. Läbivateks probleemideks kõikide sektorite puhul on puudused teate

tehinguandmete sisestamisel, samuti esineb olenevalt sektorist ja teatajast puudusi teate teiste andmeväljade täitmisel. Teate väljade korrektne täitmine on oluline, et RAB-il oleks võimalik infot analüüsida ja juhtunust tervikpilt kokku panna.

Mittefinantsasutused (hasartmängu teenuse pakkujad, professionaalid, väärismetalliga kauplejad) **saatsid vähe kahtluspõhiseid teateid**. RAB ootab neilt sektoritelt lisaks lävendipõhistele sularahateadetele ka kahtluspõhiseid teateid.

Krediidiasutused, aga ka mitmed teised sektorid paistavad **positiivselt silma rahvusvahelise finantssanktsiooni teade (ISR) teadete kõrge kvaliteediga**. RAB-i kogutud andmed näitavad, et finantssanktsiooni õiguspäraselt kohaldamine on märgatavalt paranenud ning mitte-õiguspäraselt kohaldamiste ja kohaldamata jätmiste arv on langenud. RAB ootab kohustatud isikutelt, eelkõige krediidiasutustelt sanktsioonidest kõrvalhoidmisega seotud rahapesujuhtumitele tähelepanu pööramist.

Terrorismi rahastamise kahtluse teadete (TFR) kvaliteet on samuti liikunud tõusujoones. Teated näitavad, et terrorismi rahastuse kahtlusest teatajad oskavad järjest paremini otsida infot avaandmetest. Kordame üle, et tehingu kirjeldusest peab välja tulema konkreetne risk või kahtlus, millele teate esitamisega viidatakse. Kui tegu on terrorismi rahastamise riskile viitava teatega, tuleb tuua välja ebaharilikkuse aspekt. Samuti on vaja juurde märkida kliendisuhete (edasine) staatus seonduvalt isikuga, kelle kohta teade esitatakse.

Lõpetuseks kordame üle, et **hea kvaliteediga (kiire) teade tähendab, et rahapesukahtlus on selgelt välja toodud (sh nt viidatud RAB-i avaldatud tüpoloogiateadetele) ja konkreetselt määratletud konto(de)l olevatest vahenditest on eristatud kahtlusega seotud vahendid**. RAB soovib lähtuda tehingu kirjelduses struktureeritud narratiivist, kasutades selleks järgmist raamistikku: **mis, kes, millal, kus, miks, kuidas**.

Hästi vormistatud ja esitatud teatele on omane:

- teate sisus on selgelt ja struktureeritult välja toodud kahtlus ning kahtlust äratavad asjaolud kliendi ja tema majandustegevuse osas;
- teataja on põhjalikult analüüsinud kliendi tegevust ja kohaldanud hoolsusmeetmeid;
- teataja toob teates välja, kas kahtlus suudeti kõrvaldada ning kas kliendisuhet jätkati või mitte;
- teatele on lisatud kõik asjakohased dokumendid.

Loodame, et tagasisidearuanded on abiks RahaPTS-ist tulenevate kohustuste täitmisel.

Rahapesu Andmebüroo